

SARKAŅU ZIŅAS

Madonas novada Sarkaņu pagasta pārvaldes izdevums

2020. g. JŪLIJS - SEPTEMBRIS Nr. 3 (86)

REDAKTORES SLEJA

Pavisam nemanot pagājusi vasara, un šeit šķiet vietā patiesība, ka labais vienmēr paskrien ļoti ātri. Lai cik īsa arī tā neliktos, spaspējām izbaudīt gan sauli, gan lietu, gan iespaidīgus pērkonu dārdus un krāšņas varavīksnes. Rudenī dārzos ienākusies ābolu un dārzeņu raža un nedēļu nogalēs neizpaliek bez laukos tik tradicionālajām kartupeļu talkām.

Septembra sākums mums atnesis īstu rudens dzestrumu, kad mitrums dārzu zālienā nepazūd arī saulainā laikā un lietus apciemo arvien biežāk. Arī dienas kļuvušas ievērojami īsākas un vakari tumšāki un mierīgāki, kad vairāk varam atļacinām laika grāmatu lasīšanai un kaut kam interesantam televizoru ekrānos. Tas gan nenožīmē, ka jāpārstāj nodarboties ar aktivitātēm, kas nepieciešamas ikkatram, jo visiem zināma ir patiesība, ka vienmēr un jebkurā laikā svarīga ir izkustēšanās, pastaigas svaigā gaisā, skriešana, nūjošana – kas nu kuram tuvāks un pieejamāks.

Rudenim ir arī savas pozitīvās puses, jo nevienam gadalaikam nav tik daudz krāsu, kas priecē. Tās šobrīd vērojamas dārzos – dāliju, asteru un citu puķu ziedu krāšņumā un arī lapas koku zaros sāk pamazām iekrāsoties.

Lai cik nemanot paskrējusi vasara, tā tomēr bijusi skaista un notikumiem bagāta. Jācer, ka vēl iestāsies silts un saulains laiks, lai rudens krāsas varam izbaudīt pilnībā un, lai pabeidzot iecerētos rudens darbus, atrastu laiku arī nedaudz paceļot, apskatot mūsu skaisto zemi. Tā mums piedāvā gan skaistas dabas ainavas, gan interesantus apskates objektus. Tāda mums tā ir – dažāda un neatkarojama. Tāda pati ir arī mūsu cilvēku dzīve. Viss rit savu nemainīgo gaitu – ik rītu aust jauna diena, kas atnes mums jaunus notikumus, pārbaudījumus, priekus un dažkārt arī bēdas.

Šajā avīzes izdevumā vairāk atskatāmies uz aizgājušo vasaru, kas kā paliekoša vērtība tiks ierakstīta pagasta biežajās un bagātīgajās vēstures lappusēs ar domu – atskatāmies, priecājamies, izvērtējam un ejam tālāk...

Valda Kļaviņa, redaktore

*Pa mazu šauru taciņu
Kas ved gar klinšu malām,
Mēs kopā lēni uzkāpsim
Līdz lielā kalna galam.
Tur pašā augšā debesis
Un tas, ko katrs aiznes...
Pa mazu, šauru taciņu
Var ejot sasniegt zvaigznes.
G. Račs*

**Visiem skolēniem novēlam izstaigāt arvien jaunas takas, kas ved uz zināšanām, jaunām prasmēm un panākumiem.
Lai izdodas sasniegt visaugstākās virsotnes, kas palīdz realizēt iecerētos mērķus jaunajā – 2020./2021.– mācību gadā!**

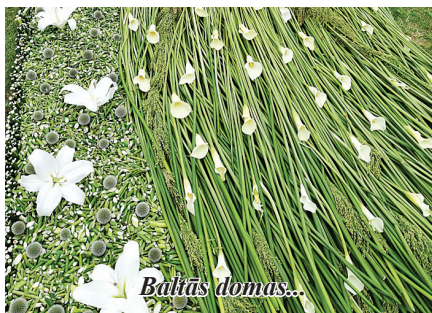
Sarkaņu pagasta pārvalde

„Sarkaņu Ziņu” favorīts

Jūlija nogalē Lietuvas pilsētā Anikškos norisinājās starptautiskais ziedu paklāju festivāls, kurā piedalījās arī Sarkaņu pagasta komanda Valentīnas Gailītes vadībā. Sarkanieši startēja spēcīgajā A grupā, un paklājs ar nosaukumu “Sametiet netīrās domas Šventoji upē, lai skalojas baltas...” ieguva 2. vietu.

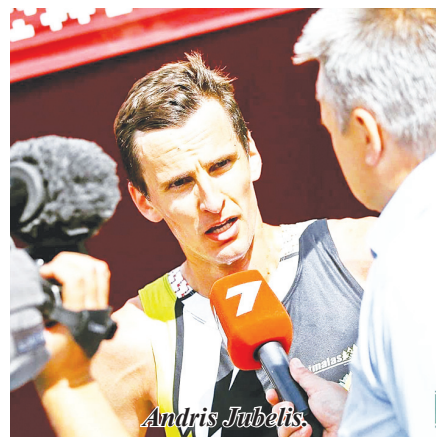

Darba process.

Baltās domas...

Augusta sākumā Valmieras apkārtnē norisinājās Latvijas čempionāts orientēšanās sportā, kurā uzvaru sprinta distancē izcīnīja Andris Jubelis.

Andris Jubelis.

Augusta nogalē Madonā notika Pasaulē kausa posms rollerslēpošanā, kurā piedalījās 53 dalībnieki no piecām pasaules valstīm. Raimo Vīgants izcīnīja uzvaru masu startā un ieguva trešo vietu klasikā.

Raimo Vīgants.

**Valdas Kļaviņas teksts
Agra Veckalniņa foto un foto no tautas nama arhīva**

Pagasta pārvaldes aktualitātes

Aizvadītā vasara pagastā bijusi ļoti darbīga. Paveikti daudzi plānotie saimnieciskie darbi. Uzklāts jauns ceļa segums J. Ramaņa ielā, posmā līdz 13. mājai, tāpat noasfaltēts laukums dažādām aktivitātēm pie multifunkcionālā centra "Logs". Pēc krāsns sprādziena, kas notika pagājušajā gadā Sarkaņos, ēkā, kur atrodas bibliotēka un vairāki dzīvokļi, veikts remonts un nedzīvojamajā daļā daļā ierīkotas labierīcības. Vairākos pagastam piederošajos dzīvokļos nomainīti logi. Jūlija sākumā, pirms kapusvētkiem, tika iztīrīta aka Sarkaņu kapos, no kuras tika izcelti svulaik akas dibenā nogrimušie apmēram 15 spaiņi, tāpat atrasts vēl Otrā pasaules kara mantojums – izšauti lādiņi.

Pamazām tiek sakārtots pērn iegādātais īpašums "Pilskalni" (Biksēras estrāde). No novada budžeta līdzekļiem, kas

paredzēti investīcijām, sakārtota elektroinstalācija un ierīkots jauns apgaismojums estrādes teritorijā, kas līdz šim bija kalpojis vairāk nekā 35 gadus. Jaunie gaismekļi gan tiks lietoti tikai pasākumos, jo ikdienā, tumšajā diennakts laikā, daļā estrādes teritorijas apgaismojums jau bija iepriekš.

Pašreiz projektēšanas stadijā ir vairākas lietas, tai skaitā, ceļa posms no centra caur parku, ko paredzēts realizēt nākamajos gados. Ik pa laikam pļaušana un teritorijas sakopšana nepieciešama vairākās pagasta vietās, arī muižas apkārtnē. Šovasar te iegriezās ļoti liels ekskursantu skaits, kuri ļoti atzinīgi iz-

teicās par skaisto un sakopto vietu, kas šeit sagaida ikkatru.

Valdas Kļaviņas teksts

Foto no **pagasta arhīva**

Ceļojumi

19. augustā ceļojumā iepazīt daļu Sēlijas devās pagasta seniori. Ekskursijas maršruts: **Biksēre - Raiņa muzejs "Tadenava" - sēļu sēta "Gulbjī" - biedrība "Ūdenszīmes" Kaldabruņas skolā - Bebrene - Dvietes senlejas informācijas centrs Putnu sala - māja "Gulbjī" - atpūtas vieta pie Daugavas - mājupceļš.**

Pa ceļam no Biksēres līdz pat Madonai autobuss sāk piepildīties ar ceļotājiem. Autobusā kā ierasts brīvu vietu nav, un ceļojums prefi vietām, kur lielākā daļa ceļotāju līdz šim nebija bijuši, var sākties. Jēkabpilī, šķērsojot liktenupi Daugavu, iebraucam vēsturiskajā novadā Sēlijā. Ekskursijas pirmais apskates objekts Raiņa dzimtā vieta "Tadenava", kas ir izcilā dzejnieka saules un mīlas filozofijas šūpulis. Šeit mūs sagaida muzeja speciāliste, mūsu novadniece Lelde. Viņa pastāsta gan par Raiņa un viņa dzimtas dzīves gājumu, gan muzeja vēsturi, gan par to, kā muzejs dzīvo un

Iespaidiem bagāta diena Sēlijā

darbojas šodien. Raiņa muzeja "Tadenava" kompleksu veido 19. gs. 60. gados Raiņa tēva Krišjāņa Pliekšāna saimniecības laikā celtā pusmuižas māja un

šķūnis, tāpat 20. gs. 20. gados izveidotās jaunsaimniecības "Dāboliņi" dzīvojamā māja, kā arī pirts un pagrabs. Šobrīd muzeja ekspozīcija ir pilnībā nomainīta,

Vēstures stāstā ieklausoties.

un, kā atzina ekskursijas dalībnieki, tā ir vienreizēja un neatkārtojama. Jaunajā ekspozīcijā, ko veidojuši muzeja speciālisti sadarbībā ar dzejnieci Inesi Zanderi un dizaina biroju H2E, saules motīvam piešķirta galvenā loma. Saule iespīd tēva istabā, kur aug Pliekšānu dzimtas koks. Tur rēķinot, rakstot un lasot gādāts par saimniecību un prātots par bērnu nākotni. Saule ielūkojas mātes istabā, kur auklēti bērni un pūralādē krāti rokdarbi. Saule vada mazo Jāni Pliekšānu caur bērniības mājām un skolām līdz pašai Rīgai. Ir sajūta, ka, redzot šo izstādi jau bērniībā, tā neapšaubāmi rosinās mūsu jauno paaudzi dziļāk iepazīt Raiņa daiļradi. Viesojoties Tadenavā, ielūkojamies arī vietējā tautas namā, kur nekādi pasākumi un aktīva darbība nenotiek un tas tiek izmantots galvenokārt muzeja vajadzībām. Kā pastāsta Lelde, šobrīd Tadenavas ciemā dzīvo vien 14 iedzīvotāji, tuvākā lielākā apdzīvotā vieta – Rubene, kas atrodas 10 km attālumā. Atvadoties no viesmīlīgās muzeja saimnieces, cauri mežam turpinām ceļu uz sēļu sētu “Gulbji”, lai iepazītu īstenu šīs puses sētu, tās ikdienas dzīvi un tradīcijas.

Iebraucot sētā, tērpusies Sēlijas tautas tērpā, mūs sagaida saimniece Rita, kura, kā uzzinām, nāk no Murmastienes puses un šajās mājās ir ieprecējusies. Kā pati atzīst, te jau ir ļoti labi iedzīvojusies. Pati sēta noslēpusies no lielajiem autoceļiem un atrodas netālu no Dvietes senlejas.

Kopā ar “Gulbju” saimniecei Ritu, spēka dziesmas dziedot.

Viesojoties šeit, iepazīstam Sēlijas vēsturiskajam novadam raksturīgo sētas plānojumu ar tipiskām ēkām. Klēti saimnieki kolekcijā senos sadzīves un saimniecības priekšmetus, par kuriem saimniecei ir savs stāsts. No viņas arī uzzinām, ka šajās mājās dzimta dzīvo jau piektajā paaudzē. Tādēļ arī izdevies saglabāt tik daudz veco darbarīku, kas no paaudzes uz paaudzi kalpojuši ikdienas darbu veikšanai. No runātīgās saimnieces uzzinām daudzus stāstus par to, kas vēstures līkločos palīdzējis izdzīvot un saglabāt esošās tradīcijas un senlietas. Vīra vectēvs gan ratus slīcinājis diķī, lai tos neatņem, gan kuļmašīnu izjauktu slēpis šķūnī zem siena.

Apskatot sētu, ieraugām lielu iekoptu dārzu, kurā ir gan ārstniecības augi, gan daudz dažādu dekoratīvo augu un puķu. Ziemciešu stādus ir iespējams arī iegādāties, ko ekskursijas nobeigumā arī darām. Uz Sarkaņiem atceļoja daudz dažādu krāsu flokšu un graudzāļu stādu, tāpat arī citu augu.

Ja ir vēlšanās, saimnieki sētas viesiem piedāvā izmantot arī melno pirti, tāpat nobaudīt tradicionālos sēļu ēdienus, kam pamatprodukti ņemti tieši no pašu saimniecības, tāpat arī sadarbojoties ar citiem vietējiem zemniekiem. Kā pastāsta saimniece Rita, piemājas saimniecībā ir trīs govys un cūkas. Uz jautājumu, kā ar to visu var tikt galā, saimniece neslēpj, ka divatā to izdarīt nevar. Palīdzot bērni, radnieki un uz konkrētiem lielākiem darbiem tiek aicināti arī strādnieki. Atvadoties no saimniekiem Ritas un Jura, vēlam viņiem izturību un veselību, kopjot un pilnveidojot šo brīnišķīgo lauku sētu.

Ceļu turpinām Rubenes virzienā, piestājot bijušajā Kaldabruņas skolā, kur

Sēļu sētas atmosfēru izbaudot.

šobrīd saimnieko biedrības “Ūdenszīmes” laudis. Tur mūs sagaida vēl viena novadniece – Ieva Jātniece, kas kopā ar domubiedru grupu šeit izveidojusi kultūras un mākslas vietu. Tā ir vieta, kur ikkatrs var atrast sev ko interesantu, iepazīt vidi, ielūkoties, kā top dažādi mākslas priekšmeti, tāpat līdzdarboties arī pats. Kā pastāsta Ieva, biedrība “Ūdenszīmes” dibināta 2007. gada 20. jūnijā un tās nosaukumā savijušies vairāki aspekti – ūdens kā dzīvības simbols, kura klātesamība atdzīvina nedzīvo; ūdens kā matērija, no kuras dzīvība iznākusi no sauszemes; ūdens kā viela ar savu atmiņu – vārdošanā, maģijā un svētīšanā izmantots. Ūdenszīmes kā parādība, kas apliecina dokumenta vai banknotes īstumu. Kaldabruņā ielūkojamies “Pļavas muzeja” ekspozīcijā, kas iepazīstina ar Latvijas pļavu augu daudzveidību. Ieraugām rokdarbnieku darinājumus, kur goda vietā smalka, knipelēta josta, ko darinājis vīrietis, un slavenā Kaldabruņas Māras josta. Kaldabruņas jeb Krievānu Māras josta ir viena no novada lielajām kultūrvēsturiskajām vērtībām. Tā ir unikāls etnogrāfijas materiāls. Jostas rakstā, ko veido 52 raksta elementi, ir 36 svastikas (ugunskrusta) modifikācijas. Līdzvērtīga materiāla Latvijas etnogrāfijā faktiski nav. Ekspozīciju bagātina Vārdnieku vainags, kas vēsta par apkārtnes dabas dziedniekiem. Ekskursijas laikā ielūkojamies multimediju izstādē “Pusnakts pļavā” un iepazīstam stikla apstrādes noslēpumus. Daudzveidīgo rotu piedāvājumu iespējams arī iegādāties. Tāpat

ielūkojamies arī koka apstrādes darbnīcā, kur pie mūsdienīgiem darbgaldiem strādā vietējie jaunieši.

Iepazīnušies ar biedrības darbību, nobaudām šeit gatavoto zupu, iemalkojam kafiju un dodamies tālāk iepazīt Sēliju.

Nākamā pieturvietā – Bebrene. Tā ir apdzīvota vieta Ilūkstes novadā, kur mūs sagaida ļoti zinoša un viesmīlīga gide, kura pastāsta, ka atrodamies vietā, kur robežojas trīs vēsturiskie novadi – Zemgale, Latgale un Sēlija. Bebrene viņa raksturo kā ļoti latvisku, jo iedzīvotāju sastāvā ir tikai daži procenti cittautiešu.

Bebrene ir viena no retajām apdzīvotām vietām Latvijā, kura apbūve tieši piekļaujas muižas ansamblim un veido ar to kopēju plānojuma struktūru un vienotu Bebrene kultūrvēsturisko seju. Tajā noteicošā loma ir muižas ēku (1836. – 1896. g.) un baznīcas (1797. g.) izkārtojumam uz vienas kompozīcijas ass, kura stiepjas dienvidu – ziemeļu virzienā. Pārējie apbūves elementi ir tai pakārtoti.

Muižas kompleksa galvenās ēkas celtniecība pabeigta 1896. gadā, to projektējis poļu-itaļu mākslinieku un arhitektu dzimtas pārstāvis arhitekts L. J. L. Markoni. Bebrene pili viņš projektējis franču renesanses stila ietekmē. Ēka līdz mūsdienām nonākusi mazliet pārveidotā izskatā: 1960. gadā mansarda stāva vietā tika uzcelts trešais stāvs. Šobrīd ēkā mājvieta ir Bebrene vidusskolai, kura gan, kā atzīmē gide, ir apvienota ar profesionālo vidusskolu, kurā vidusskolas priekšmetus abu skolu audzēkņi apgūst kopā.

Parka ieskaustās grāfu Plāteru-Zībergu muižas teritorijā var nonākt caur grezniem vārtiem (19. gs.). Visu muižas kompleksa teritoriju apņem sarkano ķieģeļu žogs, kas pāriet mūrētu stabiņu žogā ar koka starpsienām. Bebrene ir tā vieta, kur šī žoga konstrukcija lielā teritorijas daļā ir vēl saglabājusies.

Viesojoties Bebrene, uz brīdi ielūkojamies arī baznīcā un dzirnavu ēkā, kas saglabājusies līdz mūsdienām. Kopš 2012. gada rudens dzirnavu ēka sāka atjaunot Bebrene amatniecības un vēstures centra vajadzībām – kultūrvēsturisko priekšmetu, lauksaimniecības un antīkās tehnikas kolekcijas eksponēšanai, tāpat tiek piedāvātas telpas arī amatnieku un mākslinieku radošajām darbnīcām. Senatnīgajās telpās tiek piedāvāts radoši un interesanti pavadīt laiku un apgūt dažādas prasmes zinoša skolotāja vadībā.

Dzirnavu ēkā ir arī ne-tradicionālas telpas konferencēm, pasākumiem senatnīgā vidē (līdz 30 cilvēkiem). Iespējams pasūtīt maltīti – sātīgu latviešu lauku ļaužu ēdienu, kas gatavots muižas virtuvē.

Dzirnavu komplekss ir vērtīgs Bebrene vecās koka arhitektūras būvniecības paraugs, kas bagātina Bebrene muižas apbūvi un ir viens no nedaudzajiem industriālā mantojuma objektiem Ilūkstes novadā. Arī pašas dzirnavas, pateicoties vietējiem meistariem, ir tehniskā kārtībā un malšanas process var notikt jebkurā laikā.

Atvadoties no vietējās gides, dodamies uz Dviete senlejas informācijas centru "Gulbji", kas atrodas Putnu salā un izveidots 2008. gada vasarā. Centrā var iegūt informāciju par Dviete senlejas dabas bagātībām un kultūrvēsturiskajām vērtībām, par bioloģiski vērtīgo zālāju un dabas parka apsaimniekošanu, var saņemt konsultācijas par dabisko ganīšanu.

Dviete senlejas informācijas centrā "Gulbji" izveidota Bebrene simbola un Dviete paliene iemītnieka – bebra – ekspozīcija, kura iepazīstina ar Eirāzijas bebru, tā vēsturi un dzīvesveidu, paradumiem, sliktajiem un labajiem darbiem. Tiek ieteikti varianti, kā sadzīvot ar bebru un kā to lietderīgi izmantot. Dabas parks „Dviete paliene” ir viens no lielākajiem un labāk saglabātajiem dabisko upju paliņu paraugiem Latvijā un Eiropā. Tā ir unikāla pasaules mēroga nozīmes migrējošo putnu pulcēšanās un ligzdošanas vieta. Te meklējamas Latvijā un Eiropā retas, dabiskas, maz pārveidotas applūstošu zālāju dzīvotnes, kas dod mājvietu daudzām retām un īpaši aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām. Teritorijā ietilpst visplašākā paliene Daugavas tecējumā. Daugavas palu ūdeņiem ieplūstot Dviete senlejā, ūdens līmenis Dviete lejtecē pavasarī var celties vairāk nekā sešus metrus virs mazūdens perioda līmeņa. Sevišķi augstos palos Daugavas ūdeņi applūšina Dviete senleju vairāk nekā 20 kilometru garumā.

Uz Bebrene muižas terases.

Dabas parka teritorija iekļauta Eiropas Savienības īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā "Natura 2000". Teritorijai piešķirts putniem nozīmīgas vietas statuss, turklāt Dviete paliene atbilst ne tikai Eiropas Savienības, bet arī globālā līmeņa putniem nozīmīgo vietu kritērijiem. Dabas parks „Dviete paliene” ir starptautiskā mērogā nozīmīga caurceļojošo ūdensputnu pulcēšanās vieta pavasarī un svarīga ūdensputnu ligzdošanas vieta.

Vēl bez interesantā stāstījuma gide piedāvā nobaudīt bebru dziedzeru uzlējumu, kas ir ļoti vērtīgs veselībai. Izbraucot no sētas, acis priecē savvaļas zirgu bars, kas šeit jūtas kā īsti saimnieki savā zemē. Mājupceļam izvēlamies grantētu ceļu, kas Jēkabpils virzienā mūs ved gar pašu Daugavas krastu, kas tā vien vilina, lai uz mirkli te pietātu. Par pieturvietu izvēlamies atpūtas vietu, kur blakus ir piemiņas vieta Daugavas plostniekiem un turpat netālu pārceltuve, kas savieno Daugavas abus krastus. Pēc neliela brītiņa, kas pavadīts varenās upes krastos, kāpjam autobusā, lai pa autobusa logu vērotu mūsu zemes ainavas.

Mājupceļā rit sarunas par redzēto, skan dziesmas, kurās īpaši skanīgas ir vīriešu balsis, un atvadoties izskan neviltots prieks par dienas laikā redzēto.

Sēlijā pabija arī **Valda Kļaviņa**
Autores foto

Jaunieši darbībā

Vasara multifunkcionālajā centrā "Logs"

Šo vasaru aizvadījām mazliet klusāk, piesardzīgāk, bet pietiekami koši un aizraujoši. Šīs vasaras galvenais uzstādījums bija iniciatīva un iesaiste, ļaujot bērniem un jauniešiem savu ikdienu veidot pašiem, plānojot aktivitātes un daloties ar idejām par to, kādas aktivitātes viņi vēlas paši. Izkristalizējās, ka pie mums galvenokārt interesējas par kuli-

nāriju, kino un sportiskām aktivitātēm.

Jaunietis ir ļoti radoša būtne, kuram, pat priekšā nesakot, rodas spilgtas idejas. Un tā pavisam netīši, kad uz galda tikai uzlikta karstās līmes pistole un tā saucamie saldējuma kociņi, centrs pārvērtās par nedēļu garu radošo darbnīcu. No neskaitāmiem bumerangiem, cilvēciņiem, kuģiem, zāles plāvējiem, lidmašīnām un vēl, un vēl līdz par dzi-

vijamai mājai. Šis bija veids, kā attīstīt savu radošo garu bez priekšā teikšanas, paraugiem un mācīšanas.

Zinot, ka kino ir neatņemama jauniešu dzīves sastāvdaļa, šajā vasarā esam aizvadījuši piecus nakts kino vakarus, kur skatījāmies pašu izvēlētas filmas, akcentu liekot uz šausmu kino. Protams, ka šajos vakaros tiek ielaisti tikai tie jaunieši, kuri ir paņēmuši iepriekš sagatavotas vecāku atļaujas, lai vecāki būtu informēti, kur bērns atrodas un kāda satura filmas skatās. Un, pateicoties plašajām telpām, divu metru distances ievērošana kino seansa laikā ir tīrais nieks.

Neizpalika arī ikdienas multfilmas, kuras īpaši aktuālas ir lietainā laikā, kad īsti nav noskaņojuma uz aktīvu darbošanos, bet gribas tikai ieslīgt kino pasaulē.

Un kas gan ir vasaras dienas bez daudz un dažādu būdiņu celšanas un brucīnāšanas, un atkārtotas celšanas, un dažādu aizraujošu spēļu spēlēšanas. Viena no populārākajām spēlēm pie mums vasaras dienās bija tautas bumba, kur atkal spējām novērtēt mūsu telpu plašumu un iespējas.

Kā jau minēju, kulinārija pie mums ir lielā cieņā, tādēļ ļoti bieži centra telpas tika papildītas ar dažādu ēdiena smaržu. Gatavojām arī vienkāršus ēdienus, piemēram, ceptus kartupeļus un pelmeņus, kā piedevas izmantojot pašu audzētus tomātus un salātus. Neizpalika arī kūku cepšanas un dažādu saldumu gatavošanas meistarklases.

Jau tradicionāli vasaras izskaņā organizējām sportiskas sacensības "Dullais augusts", kur bērni un jaunieši varēja sevi pārbaudīt dažādos izveicības un

Jāatgādina, ka šis laukums domāts ne tikai centra aktivitātēm, bet arī visiem pagasta iedzīvotājiem būs iespēja nākt uz šeienu, lai nodarbotos ar sportu. Plā-

nojam uzstādīt gan basketbola grozu, gan florbola bortus un badmintona tīklu.

Rudenim atnākot un uzsākoties skolas gaitām, jaunieši vairāk laika velta mācībām. Bet tajā pašā laikā mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi nesauž, bet uzsāk jauno sezonu. Bērni pirmos deju soļus apgūst tautas nama "Kalnagravas" pirmsskolas vecuma bērnu deju kolektīvā "Avotiņš".

Tāpat, kad vasara noslēgusies un dārza darbi pabeigti, aicinām uz vingrošanas nodarbībās Līgas Kubas vadībā.

Kristas Galejas,
multifunkcionālā centra "Logs"
vadītājas, teksts un foto

To der zināt

Kas ir multifunkcionālais centrs "Logs"?

Ikdienā piedāvājam kvalitatīvi un aktīvi pavadīt laiku.

Pie mums ir pieejams plašs galda spēļu klāsts:

- gaisa hokejs;
- galda teniss;
- novuss;
- prāta asināšanas spēles.

Mūzikas stūrītī mūzikas apgūšanai ir pieejamas ģitāras un klavieres, savukārt mākslas stūrītī plašā klāstā ir gan krāsainie zīmuļi, gan krītiņi un guašas.

Te ir arī labiekārtota virtuve, kur jaunieši var dalīties savās kulinārijas prasmēs, ņemot līdzi savus produktus. Reizi mēnesī centrs nodrošina produktus, no kuriem visi kopā radām kādu kulinārijas brīnumu.

Vismaz reizi mēnesī tiek organizētas radošās darbnīcas, sportiskas aktivitātes, kulinārijas nodarbības un kino pēcpusdienas.

Vienmēr cenšamies atbalstīt jauniešu iniciatīvas, organizējot viņiem piemērotas un vēlamas aktivitātes.

DARBU ATSĀK UN AICINA JAUNUS DALĪBNIEKUS VECUMĀ NO 3-7 GADIEM

TAUTAS NAMA "KALNAGRAVAS" PIRMSSKOLAS VECUMA BĒRNU DEJU KOLEKTĪVS "AVOTIŅŠ"

PIRMĀ NODARBĪBA 22.SEPTEMBRIĒ PLKST. 18.00
MULTIFUNKCIONĀLĀ CENTRA "LOGS" ZĀLĒ

(J.RAMAŅA IELA 4, BIKSĒRE, SARKAŅU PAGASTS)

KOLEKTĪVA VADĪTĀJA

INETA SIMTNECE TĀLRUNIS: 28792647

Vingrošanas
nodarbības sievietēm!

**LĒNI, STIEPJOŠI VINGRINĀJUMI, LAI
RASTU SEVĪ MIERU UN HARMONIJU!**

Trešdienās plkst. 19.00

Multifunkcionālā centra
"Logs" zālē

VINGROŠANAI NEPIECIEŠAMS:

- ĒRTS APĢĒRBS
- VINGROŠANAS PAKĻĀJIŅŠ
- SEDZIŅA

PIETEIKŠANĀS:

29424633 - LĪGA KUBA

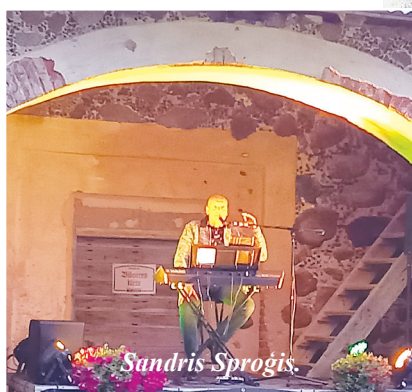
Svētku brīži

Četras satikšanās Biksēres muižā

Ierobežojumi, kas noteikti kultūras pasākumu apmeklētājiem, šinī vasarā lika pārplānot pasākumus tā, lai tiktu ievērota distancēšanās un citi noteikumi, ko paredz sanitārais protokols.

Trīs piektdienas vakarus sarkaniešiem un viesiem bija iespēja iepazīt mūsu novadnieku muzikālos priekšnesumus, tāpat ieklausīties katra personīgajā stāstā par dzīves ceļu, kas saistās ar mūziku. Pirmā koncerta viesis 24. jūlija vakarā bija madonietis Sandris Sprogis – mūziķis un grupas “Bruģis” dalībnieks, kas šogad, kā pats

pastāstīja, atzīmēja nozīmīgu dzīves jubileju. Sandris ar pasākuma apmeklētājiem dalījās atmiņās gan par savu pirmo sacerēto dziesmu, gan par laiku, kas pavadīts Madonas mūzikas skolā, gan radošo darbošanos šobrīd, skandējot dziesmu “Es par Madonu”, kuru šobrīd varam atbalstīt dziesmu aptaujā “Latvijas sirdsdziesma”.

Sandris Sprogis.

Madonas saksofonu kvartets.

Otrajā koncertā visus priecēja Madonas saksofonu kvartets – četri brīnišķīgi, talantīgi un atraktīvi jaunieši. Dalībnieku vidū atpazīnām bijušo biksērieti, tagadējo madonieti Zani Gerenbergu, kura šobrīd studē Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijā un puisi no mūsu pagasta “Poteriem” – Lauri Vuguli, kas uzsācis studijas RTU. Kopā ar viņiem madonieši Arvis Kļaviņš, kurš turpinās mācības 12. klasē un Kalvis Kristers Krīgers, kurš turpinās studijas RTU. Abi madonieši, bez muzicēšanas dejo arī TDA “Vidzeme”, bet visi četri mūziķi ir arī aktīvi dalībnieki Madonas pūtēju orķestrī.

Mūziķi un Variants.

Didzis Kalniņš un draugi.

Trešā koncerta viesis – pianists, Īrijas Karaliskās Mūzikas akadēmijas doktorants dzelzavietis Didzis Kalniņš. Kopā ar viņu muzicēja flautiste Paula Silava, ģitārists Juris Nikolovskis, kontrabasu spēlēja sarkaniete Ilze Drozdova, ar dziesmām priecēja Dzelzavas kultūras nama vokālais ansamblis “Variants”. Klausoties Didža Kalniņa klavierspēlē, jāatzīst, ka klasiskā mūzika ļoti labi iederas muižas atmosfērā.

Grupā “Sintēze”.

Pasākumu cikla ceturtais koncerts izskanēja Biksēres muižas svētku ietvaros, kurā ar savu uzstāšanos priecēja grupa “Sintēze”. Kā atzina skatītāji, tas bija brīnišķīgi. Savs stils, labi mūziķi un lieliska soliste ar īpatnēju balsi tembru. Grupas sastāvu veido četri talantīgi jauni cilvēki: grupas līdere – Adrija Apine no Praulienas. Absolvējusi A. Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolu, tagad studē RTU un LKA apvienotajā programmā “Radošās industrijas”. Kopā ar viņu Samanta Ceruka no Praulienas. Viņa studē Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijā un paralēli strādā par kokles skolotāju Valmieras mūzikas skolā. Enita Šminiņa no Varakļāniem, absolvējusi Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmiju un strādā par klavierspēles skolotāju Rīgas 3. mūzikas skolā. Eduards Burgmanis ir jelgavnieks, absolvējis Bērnu un jauniešu kluba roksskolu, šobrīd studē uzņēmējdarbību RTU.

Gaismu rotaļas.

Svētku brīži

Svētki Biksēres muižā augusta nogalē nu jau kļuvuši par skaistu tradīciju. Ņemot vērā to, ka tagad laiku bieži vien sabojā lietus mākoņi, 22. augustā pasākuma apmeklētājus laiks lutināja. Atliek secināt - bijām to pelnījuši!

Svētku programmā sev interesanto varēja atrast ikviens. Pašus mazākos priecēja Odziņas Putukrējuma no aģentūras "Olle", aicinot gan skatīties, gan līdzdarboties. Deju kolektīvi "Avotiņš", "Resgaļi" un "Labākie gadi" vienojās koncertā "Prieks atkal kopā būt!", jo vairākus mēnešus valstī noteiktie ierobežojumi liedza tikt klātienē. Pasākumu cikla "Četras satikšanās Biksēres muižā" ceturtais koncerts, kurā uzstājās grupa "Sintēze", notika šo svētku ietvaros.

Bērnu deju kolektīvs "Avotiņš".

Jauniešu deju kolektīvs "Resgaļi".

Senioru deju kolektīvs "Labākie gadi".

Visu svētku laiku apmeklētājiem bija iespēja apskatīt Iritas Galejas gleznas un Sarkaņu audēju darbu izstādi. Slāpes veldzēt palīdzēja Cesvaines alus darītavas atspirdzinošie dzērieni un konditorejas "Kūku feja" kafija un kūkas. Savukārt Sarkaņu pagasta pārvalde sveicienam svētkos piedāvāja našķoties ar cukurvati.

Audēklu raksti.

Cukurvate garšo visiem!

Svētkos neiztika arī bez sportiskām aktivitātēm. "Muižas skrējienā" interešanti atbilstoši savām spējām varēja piedalīties 1km un 4km skrējienā. Išākajā distancē startēja 18 dalībnieki, savukārt 4km distancē dalībnieku skaits bija nedaudz mazāks – 12. Skrējiena dalībniekus atbalstīja kupls līdzjutēju skaits. Nobeigumā skrējiena organizators Klāvs Sveķis teica paldies visiem un uzvarētājus aicināja uz apbalvošanu.

Finišē jaunākais skrējiena dalībnieks Rūdolfs.

Svētku noslēgumā uz zaļumballi aicināja grupa "Brūģis". Izskanot pēdējai grupas dziesmai, sākās lietus, kas liedza baudīt Gaismu rotaļas muižas parka teritorijā. Tomēr, ņemot to vērā, bija prieks, ka svētki pulcēja kuplu visu paaudžu apmeklētāju skaitu.

Valdas Kļaviņas teksts

Foto no tautas nama arhīva

Uzvarētāji 4km skrējienā: Rūvārs Ļepškins, Mārtiņš Pūga, Igoris Butreks.

Uzvarētāji 2km skrējienā: Henrijs Rozentāls, Oskars Liepiņš, Sindija Voīte.

Vēstures atspulgos “Linu apstrādes rīki un audumi no muzeja krājumiem”

Ar šādu nosaukumu Madonas muzeja Sarkaņu krātuvē kopš jūlija skatāma jauna izstāde, kas iepazīstina apmeklētājus ar tiem darba rīkiem, kas linu šķiedras iegūšanai lietoti vēl 20. gs. 1. pusē: pogaļu sukas, mīstīklas, kulkstīklas, susekli. Izmantojot fotomateriālus, izstāde sniedz ieskatu linu šķiedras apstrādes darbos un Madonas apkaimes linu fabriku vēsturē. Daļu izstādes veido linu tekstilijas no muzeja krājumiem, sākot ar ikdienas apģērbiem saimniecei un saimniekam, godu drānām: brunčiem, izšūtiem krekliem, linu diegu zeķēm un cimdiem, līdz groziem, gana tarbai, galdsegām, palāgiem, gultas maisiem, dvieļiem.

No vēstures

Par linu audzēšanas nozīmību liecina ziņas, ka 19. gadsimtā trešā daļa, bet 20.

gs. sākumā – pat puse Krievijas linu eksporta gājusi caur Rīgas ostu. Eksportam tika novērtēts linu šķiedras garums un stiprums, eļļainība, tīrība u.c. pazīmes.

Ziemeļrietumu Krievijā 19. gadsimtā ieguva aptuveni 75% pasaules linu šķiedras, un viens no rošīgākajiem novadiem bija Vidzeme. Te 19. gs. 2. pusē lini galvenokārt tika audzēti, lai iegūtu naudu saimniecību izpirkšanai. Linkopība Latvijas teritorijā turpināja savu attīstību. Lini tika uzskatīti par lielu vērtību un bija viens no galvenajiem zemnieku naudas ienākumu avotiem.

Cesvainē, bijušajā muižas rijā, 1924. gadā akciju sabiedrība “Latvijas lini” atvēra pirmo mehānisko linu apstrādāšanas fabriku Latvijā, kas bija aprīkota ar tobrīd modernākajām iekārtām no Vācijas. Pie uzņēmuma izbūvēja 12 linu mārkus. Ūdeni tiem varēja izlaist un piepildīt no jauna.

Lubānā gadu vēlāk atklāja Lubānas-Meirānu linkopju savienības linu fabriku, kas tehniskā aprīkojuma ziņā tobrīd bija otrajā vietā valstī pēc Cesvaines linu apstrādāšanas fabrikas. Te uzstādīja 18 kulkstīklas ar spaļu aizvācēju un pakulu kratītāju. Linu stiebru sasmalcināšanai darbojās divas mīstāmās mašīnas. Pie iekārtām bija ierīkoti putekļu nosūcēji.

Mārcienā 1925. gadā darbu uzsāka Valsts Linkopības izmēģinājumu stacija ar linu apstrādes fabriku, ko iekārtoja bijušās Mārcienas muižas saimniecības ēkās.

“Dzinējspēks fabrikā bijusi ar spaļiem kurināma lokomotīve, taču ir bijusi arī elektrības ražošana

ar ūdens spēku (no Austronas upītes). Vispār uz Austronas upes esot iekārtoti arī dīķi (baseini) linu mērcēšanai. Linu mērcēšanai iekārtoti kādi desmit izbetonēti kubuli, kuros ūdens daudzumu varēja regulēt. Bez tam tā tika veikti arī izmēģinājumi linu mērcēšanai siltā un aukstā ūdenī.” (No *Mariannas Vilkājas atmiņām*).

Interesanti fakti par liniem

Šķiedras lini ir mērena un mitra klimata augs. Tiem nepieciešams 4-10 reizes vairāk ūdens nekā graudaugiem.

Linu šķiedras iegūšanai patērēja divas reizes vairāk darba, nekā audzējot kartupeļus, un trīs reizes vairāk, nekā audzējot graudaugus.

Izgudrotājs Jānis Prāts bija pirmais Latvijas patenta pieteicējs. 1920. gada 20. jūnijā viņš iesniedza pieteikumu, lai aizsargātu savu izgudrojumu “Linu galviņu atdalīšanas veids no stiebrim un tam nolūkam konstruētas mašīnas”.

1938. gadā lini Latvijā bija iesēti 63 000 ha lielā platībā, bet linu eksporta ziņā Latvija ieņēma otro vietu pasaulē.

Latvijā selekcionēta un 2019. gadā reģistrēta jauna linu šķirne ‘Vilani’, nosaukums dots par godu Viļāniem, kur linu šķirne tika izveidota. Linu šķirne ar baltiem ziediem piemērota Latvijas augsnes un klimatiskajiem apstākļiem un paredzēta gan šķiedras, gan eļļas ražošanai.

100% lina audums uz pusi samazina radiācijas ietekmi un pasargā cilvēka organismu no ultravioletajiem starojumiem.

Linu audumu izmanto kosmosa līdzekļu aizsargtērpiem un kosmosa telpu aizsardzībai ārpusē.

Materiālu sagatavoja **Inese Sudāre**

Izstādē “Linu apstrādes rīki un audumi no muzeja krājumiem”. I. Sudāres foto

Jaunlubānas linu fabrikas darbinieki pie linu pogaļu sukām. 1920. gadu otrā puse.

Otto Laivas foto no muzeja krājuma

Paldies par veikto muzeja krātuvē!

Lai gan gada pirmā puse bija klusāka apmeklētāju ziņā no mums neatkarīgu apstākļu dēļ, Madonas muzeja krātuvē Sarkaņos ar pagasta atbalstu ritējuši dažādi apsaimniekošanas darbi: uzmūrēta jauna podiņu krāsns, veikts kosmētiskais remonts palīgtel-

pā, nomainītas ārdurvis pagalma pusē, novērstas sīkķibeles. Atbilstoši ugunsdrošības prasībām veikta elektroinstalācijas un kurtuvju pārbaude. Visu sezonu ir tehniskais nodrošinājums teritorijas apļaušanai.

Paldies Sarkaņu pagasta pārvaldei par

atsaucību un ieguldījumu muzeja krātuves ēkas apsaimniekošanā un kultūras mantojuma saglabāšanā 2020. gada tūrisma sezonā! Paldies ikvienam darbiniekam, kas saistīts ar dažādu darbu veikšanu muzejā!

Ar cieņu – Inese Sudāre

Vaļasprieks

Medību tradīcijas turpinot

8. augustā Latvijā tika atklāta ūdensputnu medību sezona. Medību kolektīvs "Sarkaņi" pēc veiksmīgām medībām pulcējās kopā, lai oficiāli atklātu savu jauno mājvietu, kas kopīga darba rezultātā iekārtota "Lapārēs".

Šī māja iekārtota, lai būtu vieta, kur sanākt kopā pēc medībām, rīkotu sapulces vai vienkārši dalītos mednieku stāstos.

Kā pastāstīja medību kolektīva vadītājs Jānis Freijs, pašlaik medību kolektīvs apvieno nedaudz vairāk kā 40 biedrus. Darbs, atjaunojot māju, bijis gandrīz trīs gadu garumā. Mājas sakārtošana notikusi, pateicoties kolektīva biedru brīvprātīgam darbam un kolektīva biedru finanšu līdzekļiem. Lai visu paveiktu, tika rīkotas tal-

kas, ar tehniku daudz palīdzēja Andris Levis.

Svinīgajā brīdī kolektīva vadītājs Jānis Freijs un kolektīva biedres Ieva Leve un Mārīte Akmentiņa.

Sarkaņu mednieku kolektīvs 70. gadu vidū.

Sarkaņu mednieku kolektīvs un atbalsētāji 2020. gada 8. augustā.

Pārvērtības var sākties.

Medniekmāja šodien.

Sarkaņos medību tradīcijas ir ar senu vēsturi. Šī gada februārī kolektīvs atpūtas vakarā "Kalnagravās" atzīmēja 70 pastāvēšanas gadus. Šajā tikšanās reizē viens no vecākajiem kolektīva biedriem Juris Titovs, kas jau vairāk nekā 30 gadus kolektīvā veic revīzijas komitejas priekšsēdētāja pienākumus, bet par liku-

mīgu mednieku sevi sauc no 1966. gada, pastāstīja, ka pēc neoficiālām ziņām šim kolektīvam jau ir 90 gadu. Jura atmiņas saistās ar tēva nostāstiem, kas pats bijis mednieks.

Pirms kolektīva jaunās mājvietas "Lapārēs" iekārtošanas kopā pulcēšanās kolektīvam bijusi visdažādākajās vietās - pie Arvīda Gailīša, Kārļa Freija, Biksēres mehāniskajās darbnīcās, "Saulainēs"...

"Katrā ziņā iepriecina tas, ka šobrīd var pulcēties "Lapārēs". Un patiesi prieks, ka kolektīvam piepulcējas jauni biedri, turpinot medību tradīcijas pagastā," atzīst Juris.

Kā pastāstīja Mārīte Akmentiņa, kas pati ir aktīva medniece, gatavojoties kolektīva jubilejas atzīmēšanai, nopietnāk sākti vākt materiāli par kolektīva vēsturi: "Gribas lai to, kas bijis pirms daudziem gadiem un ir veidojis kolektīva tradīcijas, kā arī šodienas notikumi un stāsti, tiktu saglabāti nākamajām paaudzēm."

Par Sarkaņu mednieku kolektīvu, tā precīzāku un senāku vēsturi un šodienas darbību plašāk lasiet "Sarkaņu Ziņu" nākamajā numurā.

"Lapārēs" viesojās Valda Kļaviņa

Foto no kolektīva arhīva

Fotokolāža par mājas atjaunošanas gaitu

Jaunumi bibliotēkās

Darbs ar bērniem un jauniešiem Biksēres bibliotēkā

Nemanot ir paskrējusi raibā vasara, un dārzos jau ir uzziedējušas krāšņās asteres un gladiolas. Septembris pienācis klusu ar skolas gaitām un Dzejas dienām. Arī Biksēres bibliotēka ir izveidojusi grāmatu izstādes skolas bērniem un gaida viņus ciemos.

Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēkas iespējas izmanto Madonas Valsts ģimnāzijas, Madonas pilsētas vidusskolas, kā arī apkārtējo pagastu - Cesvaines vidusskolas audzēkņi un bērni, kuri vasarā atbrauc pie mums atpūties.

Bibliotēkai nepārtraukti jāreaģē uz augošajām izmaiņām sabiedrībā, jāseko līdzi bērnu informācijas, kultūras un izklaides aktualitātēm. Arī skolēniem ikdienā tiek sniegtas konsultācijas individuāli bibliotēkas resursu izmantošanā. Svarīgi ir iesaistīt bibliotēkā sākumskolas vecuma bērnus, lai saikne ar literatūru veidotos pēc iespējas agrāk. Šim nolūkam tiek veidota cieša sadarbība ar bērnu vecākiem.

Bez Biksēres bibliotēkas ir vēl kaimiņu bibliotēka Sarkaņos. Skolēni datorus

izmanto, lai izpildītu dažādus skolas uzdevumus - veiktu pētījumus, projektu darbus, rakstītu referātus, meklētu dažādu citu informāciju, lai izprintētu materiālus. Skolēni mazāk izmanto iespieddarbus bet, rakstot uzdotos referātus, arvien biežāk meklē atbildes interneta resursos. Nu jau ļoti reti skolēniem nākas sniegt uzziņas un konsultēt darbā ar datoru. Šīs zināšanas skolēniem sniedz skolā informātikas stundās. Skolēniem tiek ieteikts izmantot bibliotēkā pieejamo datubāzi *Letonika*. Ir novērots, ka bērni meklēšanā visvairāk izmanto adresi: www.google.lv

Lasītāji galvenokārt ir sākumskolas bērni, skolēni līdz 5. klasei un bērni, kuri pavada vasaras brīvlaiku laukos pie vecvecākiem. Viņiem pa vasaru jāizlasa skolā uzdotā ieteicamā literatūra. Pārējie ir interneta lasītāji. Pirmsskolas vecuma bērni bibliotēku apmeklē kopā ar vecākiem, līdz ar to grāmatas paņem gan bērni, gan vecāki, kas ir ļoti apsveicami. Bērni regulāri tiek informēti par iespējām iepazīties ar jaunākajām grā-

matām un pasākumiem presē un afišu ziņojumos. Bibliotēkas krājums bērniem un jauniešiem tiek veidots, vadoties pēc viņu pieprasījuma un vēlmēm. Viens no obligātajiem nosacījumiem ir, ka noteikti jāiegādājas Bērnu žūrijas grāmatas, jo vēlāk tās pārvēršas par obligāto literatūru skolās. Šis faktors ir novērots jau vairākus gadus un to rāda arī pieredze. Ļoti žēl, ka zēnu auditorijai ir ļoti, ļoti maz grāmatu - gandrīz nemaz. Zēni pārsvarā izmanto enciklopēdijas. Ar to arī izskaidrojams faktors, kad zēni nelasa grāmatas, ja nu vienīgi tās, ko skola liek.

Bibliotēkas darbības viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir bērnu lasīšanas veicināšana un literāro interešu attīstīšana. Nenoliedzami, ka šodien interneta virtuālā pasaule daudz vairāk aizrauj bērnus un jauniešus nekā grāmatas lasīšana. Taču bibliotēkai ir jādabojas ļoti radoši, lai bērnus un jauniešus rosinātu un saglabātu interesi par grāmatu un lasīšanu.

Didzis Akmentiņš,

Madonas novada Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēkas vadītājs

Literatūras izstādes septembrī

Tematiskā izstāde „Cepam sezonas kūkas”

Izstāde piedāvās materiālus par dažādiem veidiem, kā izmantot mūsu dārzu ražu: saldās un sāļās kūkas, plātsmaizes no sezonas ogām un dārzeņiem.

Bērnu literatūras izstāde „Lasīsim angļu valodā” SBA sadarbība ar skolu bibliotēkām.

Literatūras izstāde „Vingro un esi formā!”

Tematiskā literatūras izstāde jauniešiem „Nekas nav tik brīvs kā cilvēka doma”, kura piedāvās dažādu tautu autoru aforismus, atziņas un domu graudus.

Jaunami bibliotēkās

Lasi, vērtē un tu dosies jaukā izbraukumā

Jau par skaistu tradīciju kļuvusi ikgadējā ekskursija čaklākajiem grāmatu lasītājiem. Šogad mūsu ceļš veda Valmieras un Smiltenes virzienā.

Dikļos rakstnieka, dzejnieka Vika vadiņā izstaigājām viņa vārdā nosaukto parku ar pasaku varoņu koka figūrām no grāmatām “Sarezģitais zvirbulēns”, “Pakrastnieki” u.c. Rakstnieks pastāstīja, kā radās impulss rakstīt grāmatas bērniem.

Pabijām Neikenkalna dabas koncertzālē. Tās unikālās akustiskās īpašības radītas ar ūdens spoguļi, koka konstrukcijām, parka apstādījumiem, terasēm un nogāzēm. Dabas koncertzāle veidota kā amfiteātris. Tas akcentē Dikļu kultūrvēsturisko nozīmi kā Dziesmu svētku tradīcijas pirmsākumu. Pirmie latviešu dziedāšanas svētki 1864. gada vasarā notika Dikļos. Svētku organizators bija Juris Neikens – ievērojams literāts, skolotājs un mācītājs. Viņš Dikļos bija sapulcinājis sešus korus ar 120 dziedātājiem no tuvējiem Vidzemes pagastiem. Pakalns, uz kura dziedāja kori, vēlāk ieguva Neikenkalna nosaukumu. Arī mēs izmēģinājām akustisko skanējumu,

kopīgi nodziedot tautasdziesmu. Pirmie dziedāšanas svētki iedvesmoja nākamajiem – Bauņos, Rūjienā un citās vietās, un pamazām izauga līdz pirmajiem Vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem Rīgā 1873. gadā. Blakus Neikenkalnam aplūkojām vides objektu “Sidraba birzs vainagā”.

Tālāk devāmies uzzināt šokolādes gardumu ražošanas noslēpumus uz nelielu šokolādes gardumu ražotni Trikātas centrā R CHOCOLATE. Meistarklasi vadīja ražotnes īpašniece Raisa. Gardumu radīšanā tiek izmantota augstvērtīga šokolāde no Spānijas. Raisa atklāja, ka viņi ir izmantojuši arī šokolādi, kura nākusi no Beļģijas. “Protams, spāņu šokolāde nav lēta, taču uzturvielu ziņā tā ir vērtīgāka,

kā arī gardāka, tāpēc palikām pie šī varianta.” Uzzinājām vairāk par šokolādes īpašībām, temperēšanas nozīmi ražošanas procesā. Pašu izveidotos šokolādes kārumus varējām paņemt līdzi, kā arī iegādāties produkciju viņu veikaliņā - blakus ražotnei. No atmiņas tik ātri negaisīs arī pasakainā šokolādes smarža, kura liek smaidīt ikvienam ienācējam.

Mājupceļā apmeklējām zoodārzu “Ezerlejas”, kas atrodas vienā no skaistākajām vietām Vidzemē – Smiltenes novada Launkalnes pagastā. Apskatījām dažādus svešzemju un vietējos putnus, dzīvniekus. Interessants bija piedzīvojums pabarot pundurkaziņas, dambriežus, muflonus, baibakus, trušus un dažādu interesantu šķirņu aitiņas.

Manuprāt, grāmatu eksperti pavadīja lielisku izglītojošu atpūtas dienu.

Aicinu arī jūs, lasītāji, piedalīties “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2020”. Nosacījumi vienkārši – izlasīt sešas grāmatas no piedāvātās kolekcijas līdz 2021. gada sākumam un izteikt savu viedokli par vienu mīļāko grāmatu, par ko katrs dalībnieks saņems LNB sarūpētu piemiņas suvenīru un tad atkal dosimies kopīgā ekskursijā ar pagasta sarūpēto transportu.

Irina Bačuka,

Sarkaņu bibliotēkas vadītāja

Viss notiek!

20. jūnijā pie Biksēres muižas klēts, ieskandinot Jāņu laiku, uz publisko mēģinājumu aicināja grupa "Māgas".

21. jūnijā Līgo svētkus pagastā ieskandināt devās fol-

kloras kopa "Libe", pagasta pārvaldes vadītājs Didzis Kalniņš un pārvaldes darbinieki. Vispirms svētku autobusīņš piestāja "Krieviņos", kur ceļu krustojumā līgotājus sagaidīja prāvs pulciņš sarkaniešu. Tika skandētas dziesmas, teikti laba vēlējumi, baudīts pagasta pārvaldes sarūpētais cienasts. Neiztika arī bez kādas kopīgas rotaļas. Tālāk svētku autobusīņš devās uz Sarkaņiem, kur pie skolas ēkas sanākušie ciema iedzīvotāji izmantoja iespēju gan izbaudīt svētku sveicienu, gan iepazīties ar jauno pārvaldes vadītāju. No Sarkaņiem svētku autobusīņš ceļoja uz Polvarku, kur ceļu krustojumā svētki pagastā turpinājās.

Kā pēdējā pieturvietā – Biksēres centrs – kalniņā pretī dīķim. Šeit "Libei" ar svētku sveicieniem pievienojās vokālais ansamblis "Rondo" un Madonas kultūras nama folkloras kopa

"Vērtumnieki". Tika iedegts arī svētku uguns kurs kā simbols. Neņemot vērā šī gada situāciju, Jāņu laiks latviešiem tomēr ir īpašs. Un kaut arī šogad klusāk, tomēr Jāņi tika svinēti.

"Krieviņos" līgotāji gaidīti ciemiņi.

Sadziedāšanās Biksērē.

Svētku brīdis Polvarkā.

11. jūlijā Sarkaņu skolas pagalmā koncertēja jauktais vokālais ansamblis "Rondo".

"Rondo" pirms vējainā koncerta Sarkaņos.

31. jūlijā vokālais ansamblis "Rondo" viesojas Mārcienas pansionātā un ar koncertprogrammu priecēja tā iemītniekus un darbiniekus.

2. augustā folkloras kopa "Libe" piedalījās iedibinātajā Arta dienā, kas notika "Skubu" mājās, kur saimnieko Kumsāru ģimene. Šogad tā aizritēja Madonas "Skandinieku"- "Vērtumnieku" 40. jubilejas gada zīmē.

"Libes" sveiciens "Vērtumniekiem" "Skubu" pagalmā.

22. augustā Praulienā notika novada pašvaldības darbinieku sporta spēles, kurās startēja arī Sarkaņu pagasta pārvaldes komanda. Sacensībās piedalījās 13 pagasta pārvalžu un nova-

Sarkanieši atklāšanas parādē.

Jūtam līdzī savējiem.

da domes administrācijas komandas, pavisam kopā 312 dalībnieki, kuri savas spējas izmēģināja desmit komandu un sešos individuālajos sporta veidos. Sarkaņu pagasta komandai veicās labi. Kopvērtējumā iegūta godpilnā sestā vieta un kauss. Pirmās vietas un uzvarētāju kausi mūsējiem – ritenbraukšanā, kur

komandā startēja Klāvs Sveķis un Mārtiņš Stalbovs un snai-peru cīņā Jānis Kļaviņš un Dinija Puške. Individuāli Daniels Šulcs bija labākais vīriem riepu mešanā.

29. augustā Biksērē pie ezera notika uguns-ledus-metāla šovs “Teragnia” vai latviskāk “Sasalstošo liesmu zeme”, kurā trīs stundu garumā bija iespēja iejusties noskaņu parka

atmosfērā, ko radīja mākslinieku grupa Kārļa Īles vadībā. Biksēres ūdenskrātuvi un tās teritoriju rotāja 150 metāla ziedi, kas kopā ar citiem parka elementiem

Pasākuma atmosfēru izbaudot.

priecēja kuplo apmeklētāju skaitu, kuri, neņemot vērā lietaino laiku, viesojās Biksērē. Uguns un ledus var šķist divas nesavienojamas lietas, bet dabā viss ir iespējams un pārsteidzošs. Cen-

trālā skulptūra tika veidota no koka konstrukcijas un salmiem, kuriem nodegot, tās centrā uzplauka ledus zieds.

29. augustā amatierteātris “Piņģerots” piedalījās teātru festivālā “Vezums” Ludzā. Sarkanieši festivālā piedalījās ar Anitas Grīniecec lugu “Vēstules no pažobeles”.

“Piņģerots” dalībai festivālā gatavs.

4. septembrī pasākuma “Satiec savu meistarul!” ietvaros, kas no 4. līdz 6. septembrim notika visā Latvijā, Sarkaņu amatu skolā uz meistarklasēm aicināja Daira Drozdova un Mirdza Akmentiņa.

Daira interesentiem piedāvāja iemācīties jostu aušanu ar šķietu, savukārt Mirdza piedāvāja apgūt mājas tortes cepšanu. Ir prieks par to, ka katru gadu interesenti apmeklē meistarklases, kas pie mums notiek. Šogad tālākie interesenti bija no Alūksnes un Kokneses, tāpat kupli pārstāvēta bija arī Madona.

Esi gaidīts Sarkaņu amatu skolā!

Valdas Kļaviņas teksts
Agra Veckalniņa foto un foto no personīgā arhīva

Informācija

Situācija valstī saistībā ar Covid-19 nostabilizējusies, bet ierobežojumi pasākumu organizācijā un norisē ir saglabājušies. Dzīve neapstājas, arī pasākumi

tautas namā "Kalnagravas" rudens un ziemas sezonai tiek plānoti. Apmeklējot pasākumus, lūgums būt atbildīgiem un saprotošiem.

Valda Kļaviņa,
tautas nama "Kalnagravas" vadītāja

Afiša

"KALNAGRAVĀS"

19. septembrī plkst. 19.00
amatierteātra "Piņģerots" izrāde
Anita Grīniece

"Vēstules no Pažobeles"
Lomās: Sarma Blumfelde, Juta
Filipoviča, Didzis Akmentiņš,
Edgars Janovskis
Guntas Apeles režija
Ieejas maksa – 2,00 eiro

Plkst. 20.30 - 24.00 Rudens balle
kopā ar grupu "Māgas"
Ieejas maksa – 5,00 eiro
Iespēja rezervēt galdiņu
***

3. oktobrī plkst. 20.00-24.00
balle kopā ar grupu "Rolise"
Ieejas maksa – 5,00 eiro
Iespēja rezervēt galdiņu
***

24. oktobrī plkst. 13.00
V Pasaku lugu svētki
"Noticēt brīnumam"
Ieeja – bez maksas
Programma tiks precizēta

3. oktobrī plkst. 18.00
svēcīšu vakars
Sarkaņu kapos

Kustības "Lielā talka" aktīvisti aicina ikvienu Latvijas iedzīvotāju šā gada 19. septembrī pievienoties akcijai "World Cleanup Day" (WCD) jeb Pasaules talkai. Šogad Pasaules talka Latvijā tiek rīkota jau trešo reizi. Latvijas iedzīvotāji aicināti iesaistīties talkas aktivitātēs – gan apkārtnes vides sakopšanā, ko gan Latvijā ierasts darīt pavasara talkas laikā, gan jau tradicionālo koku sēšanas un stādīšanas akcijā "Laimes koki".

Pasaules talkas galvenais mērķis ir apvienot cilvēkus cīņā ar klimata pārmaiņām un globālo piesārņojumu. Savukārt Latvijā Pasaules talkas ietvaros tiek stādīti koki. Akcija "Laimes koki" Pasaules talkas laikā tiek rīkota ik gadu ar vairākiem mērķiem. Pirmkārt, veidot bērnus un jauniešos atbildības sajūtu par dabas

saglabāšanu – veidot dziļāku izpratni par dabas procesiem, uzņemoties rūpes par kāda konkrēta koka izaudzēšanu. Otrkārt, stiprināt Latvijas kā zaļas, ilgtspējīgas un vides jomā atbildīgas valsts starptautisko tēlu. Treškārt, veicināt aktīvāku sabiedrības iesaisti vides jautājumu risināšanā vietējā un globālā mērogā. Lielās talkas aktīvisti aicina ikvienu Latvijas iedzīvotāju 19. septembrī nepalikt malā, lai katra akcijas laikā iesētā sēkla vai iestādītais koks varētu izaugt par nākotnes dižkoku, kļūstot par Latvijas ieguldījumu pasaules ekosistēmas līdzsvara atjaunošanā. Lielās talkas mājaslapā www.talkas.lv izveidota interaktīvā karte, kur ikviens talkotājs var atzīmēt un pieteikt uzkopšanas un labiekārtošanas talkas, kā arī atzīmēt vietu, kur tiks iesēts vai iestādīts koks.

Vairāk: www.madona.lv

SARKAŅU PAGASTA PĀRVALDES IZDEVUMS

Izdevējadrese: Sarkaņu pagasta pārvalde, Madonas novads
Izdevuma redaktore Valda Kļaviņa, tel 29424739, e-pasts: valda.kalnagravas@inbox.lv
Redkolēģija Inga Bārbale, Inese Sudāre, Andris Trečaks
Iespiests SIA "Erante", Madonā, Saieta lauk. 2.
Datorsalikums. Ofsetiespiedums.
Par rakstu saturu un faktu precizitāti atbild autors